

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Підготовки галузь знань спеціальність	бакалавра 29 Міжнародні відносини 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітні програми	Міжнародні відносини Міжнародна інформація та суспільні комунікації

Розробник: Шуляк А.М.

Силабус розроблено на основі Програми нормативної навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики», Стандарту вищої освіти України для *бакалаврів* спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу, протокол № 2 від 13 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри: (Карпчук Н.П.)

СИЛАБУС

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ	АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ
ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА	Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу, Факультет міжнародних відносин
ПЕРІОД РЕАЛІЗАЦІЇ КУРСУ	II семестр, 2021-22 навчальний рік
ВИКЛАДАЧ	Шуляк Антоніна Миколаївна
КОНТАКТНІ ДАНІ	antonina.mytko@vnu.edu.ua
КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА	Декан факультету міжнародних відносин, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу, ORCID ID 0000-0002-5234-0758 тематика наукових досліджень - інформаційно-аналітична діяльність, інформаційна демократія, політична аналітика та прогнозування сертифікат B2 (англійська)
ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ	лекції – 30 год., практичні – 38 год.,
КРЕДИТИ ECTS	5
ФОРМА КОНТРОЛЮ	Іспит
МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОЦІНКИ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (КРИТЕРІЇ ТА ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ ЗА КУРС)	<p>Дисципліна складається з трьох змістових модулів. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів); 2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів). <p>За відповідь під час семінарського заняття розподіл балів відбувається таким чином: 10-8 відмінно; 7-5 – добре; 4-2 – задовільно; 1-0 – незадовільно.</p> <p>У змістовому модулі 1 – 6 семінарських занять, оцінка за кожне заняття 10 балів . У змістовому модулі 2 – 5 семінарських занять, оцінка за кожне заняття 10 балів. У змістовому модулі 3 – 8 семінарських занять, оцінка за кожне заняття 10 балів. Загальна сумарна оцінка за поточне оцінювання на семінарських заняттях 30 балів (середньоарифметичне). 10 балів студенти отримують за ІНДЗ.</p> <p>Модульний контроль передбачає виконання 3 МКР, кожна з яких оцінюється в 20 балів. Перша модульна контрольна (прогностична) виконується на першому занятті: на основі здобутих знань з дисциплін, що викладалися раніше студентам, вони складають прогноз діяльності МЗС України на 4 найближчі місяці. Студенти поділяються на команди. Оформлюють на ватманах та презентують перед групою результати. Друга модульна контрольна (теоретична) робота передбачає перевірку теоретичних знань термінів та понять аналізу та прогнозування зовнішньої політики. Третя модульна контрольна робота (аналітична): студенти пишуть аналітичну записку про події в одній з країн, обмінявшись з іншими студентами досьє.</p> <p>Підсумковий контроль проходить у формі екзамену, за складання якого студент може отримати максимум 60 балів. Студент обов'язково складає екзамен у тому разі, якщо набрав менше 75 балів протягом семестру, або якщо не згідний з балами, які набрав. В такому разі, бали за модульні контрольні роботи анулюються, залишаються бали за поточне оцінювання. Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.</p>

	Іспит в усній формі, за умови дистанційного навчання – засобами Office 365 в команді Teams
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Відвідування лекційних та семінарських занять, максимальна кількість дозволених пропусків: 3. Перездавання практичних у разі поважної причини (лікарняного, перебування на навчанні за кордоном тощо) Виконання ІНДЗ на засадах академічної доброчесності.
МЕТА І ЗАВДАННЯ І КУРСУ	Вивчення навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» передбачає вивчення на основі методологічних положень політичної географії, теорії міжнародних відносин, глобалістики та інших дисциплін, а також загальнотеоретичних підходів, розкрити зміст специфічних понять і концепцій, які використовує світова геополітична наука у вивченні політичних взаємодій на міжнародній арені, ознайомити студентів із прикладним використанням виробленого геополітикою фундаментального знання про цю сферу громадського життя.

**ОПИС КУРСУ
КУРС ПОДІЛЕНИЙ НА 15 ТЕМ ПРОТЯГОМ СЕМЕСТРУ**

No.	ТЕМА
1.	Сутність поняття “зовнішня політика” та проблема його наукового дефініціювання
2.	Зовнішня політика та дипломатія
3.	Внутрішні чинники зовнішньої політики
4.	Міжнародна політика та стратифікація
5.	Типи поведінки держав на міжнародній арені
6.	Національний інтерес як основа зовнішньої політики держави
7.	Політичний аналіз та інформаційна аналітика
8.	Інформаційне забезпечення політичної аналітики
9.	Політична ситуація та етапи політичного аналізу.
10.	Політичне прогнозування
11.	Прогнозування: етапи та методи
12.	Європейська цивілізація на рубежі тисячоліть: діалектика розвитку та протиріч
13.	Загальноєвропейські та субрегіональні організації як інструменти міжнародної політики
14.	Особливості сучасних проблем зовнішньої політики
15.	Конфлікти в різних регіонах світу
16.	Проблеми безпеки і співробітництва у європейській політиці
17.	Права людини, національних та релігійних меншин у сучасній європейській політиці
18.	Питання освіти, науки, культури та охорони навколишнього середовища у сучасній європейській політиці
19.	«Недержавна дипломатія» та регіональне співробітництво як ефективні напрямки європейської політики

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрусів В.В. Прогноз в політиці: розуміння, предмет, методологія здійснення. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: Збірник матеріалів / За ред. М.М.Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006. 34 с.
2. Бакуменко В. Аналітичне забезпечення формування державно-управлінських рішень. Вісн. Української академії державного управління. 2000. № 4. С.350-358.
3. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика: монографія. К., 2000.
4. Бережной О. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень. Актуальні проблеми економіки. 2004. №9(39). С. 25-29.
5. Бестужев-Лада И. В. Методики долгосрочного утверждающего анализа в технологическом прогнозировании. Социологические исследования. 2000. № 1.
6. Бешелев С.Д. Экспертные оценки / С.Д.Бешелев, Ф.Г. Гурвич. – М.,1978.
7. Валецький О.Л., Ребкало В.А. Теорія і практика політичного аналізу. К., 2003.
8. Ващенко К. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу. Політичний менеджмент. 2007. № 1. с. 165-172. <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/bitstream/handle/123456789/8779/16-ashenko.pdf?sequence=1>
9. Веймер Д., Вайнінг Е. Аналіз політики: концепції і практика. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2000.
10. Гаджиев К.С. Опыт введения в политологию. Политические исследования. 1992. №1-2.
11. Горбатенко В. Принципи, методи і основні етапи політичного прогнозування. Людина і політика. 2003. № 5. –С. 46-55.
12. Двадцять шість основних понять політичного аналізу. Поліс. 1993. № 1.
13. Дегтярев А. А. Политический анализ как прикладная дисциплина: предметное поле и направления развития. Поліс. 2004. № 1.
14. Диксон П. Фабрики мысли. М.: ООО «Изд_во АСТ», 2004.
15. Кальниш Ю. Г. Суб'єкти політичної аналітики в державному управлінні. : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/dutp/2005-1/txts/Kalnish.htm>.
16. Кальниш Ю.Г. Політична аналітика в державному управлінні: теоретико-методологічні засади: Монографія. К.: Вид-во НАДУ, 2006.
17. Коваленко А. Політичний аналіз і прогнозування. К.: Науковий світ, 2002.
18. Косолапов Н.А. Политика, экспертиза, общество: узлы взаимозависимости. ProetContra. Т.8. №2. 2003.
19. Лясота Л. І. Проблеми інституціоналізації прикладного політичного аналізу та прогнозування у сучасному українському суспільстві. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: Збірник матеріалів / За ред. М.М.Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.
20. Мангейм Дж. Политология. Методы исследования / Дж.Мангейм., Р. Рич; предисл. А. К. Соколова. М.: Издательство «Весь Мир», 1997.
21. Матеріали Всеукраїнської конференції «Українські мозкові центри та Уряд: ініціатива — діалог — співпраця». : <http://www.intellect.org.ua/materials/300600conf/3/>.
22. Мунтян М. А. Политическое прогнозирование. <http://viperson.ru/wind.php?ID=380160>.
23. Пал Л. Аналіз державної політики. К.: Основи, 1999.
24. Пархоменко О. В. Інформаційна аналітика як складова управління сферою НТД. Наук.-техн. інформація. 2004. № 2. С. 27-30.
25. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Навч. посібник. К.: „Каравела”, Львів. «Новий світ». 2000. 344 с.
26. Польовий М. А. Політичні процеси : теорія і практика моделювання: монографія. Одеса : Фенікс, 2011.
27. Почепцов Г.Г. Стратегический анализ для политики, бизнеса и военного дела. К., 2004.

28. Приходько В.А. Типологія політичного аналізу. Вісник КНУ ім. Т.Г. Шевченка Філософія. Політологія. Вип. 54-55. 2007. С. 128-129.
29. Ребкало В.А., Валевський О.Л., Ю.Г. Кальниш Політична аналітика та прогнозування: навч. посіб. К.: Вид-во УАДУ, 2002.
30. Резолюція конференції «мозкових центрів» України «Влада та громадськість: співпраця у прийнятті рішень», (14-15 травня 2001 р., м. Київ).
31. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів: Тріада Плюс, 2004.
32. Рубанов В. Політичний аналіз і аналіз політики: загальне й особливе. Політичний менеджмент. 2009. №6. с. 36-47.
33. Сало І. С. Сценаріотехніка в прогнозуванні. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: Збірник матеріалів / За ред. М. М. Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.
34. Сілкова Г. Інформаційно-аналітична діяльність як напрям інформаційної діяльності. Вісн. Кн. палати. 1999. №3. –С. 15-16.
35. Сморгунова В.Ю. Феномен политического знания. Разд. 1. СПб. Образование. 1996. 432 с.
36. Сурмін Ю. П. Аналітична діяльність у державному управлінні: технологічний аспект. Актуальні проблеми державного управління. Вип. 3 (3). Д. : ДФ УАДУ, 2000. С. 27-48.
37. Телешун С. О., Баронін А. С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2001.
38. Теремко© В. В. Сутнісні характеристики прикладного політичного аналізу. : http://www.nbu.gov.ua/portal/socgum/Vdakk/2010_1/39.pdf.
39. Тертичка В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. К.: Вид-во «Основа», 2002.
40. Філіпова Л. Я., Захарова І. В. Аналітична складова інформаційної діяльності: уточнення сутності, ознак і процесів. Вісник ХДАК. – Вип. 28. – 2009. : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhdak/2009_28/V28-2-01.pdf
41. Челлен Р.О. политической науке, ее соотношении с другими отраслями знания и об изучении политического пространства. Полис. 2005. №2. С. 115-126.
42. Черниш О. Методологія і технологія сучасного політологічного дослідження: Навч. посіб. Одеса: Астропринт, 2003.
43. Шабров О.Ф. Системный подход и компьютерное моделирование в политологическом исследовании. Общественные науки и современность. №2. 1996.
44. Шевченко В.М. Опитування громадської думки з політичних питань: можливості та обмеження: Збірник наукових праць. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Х.: Видавн. центр Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, 2002. С.200-203.
45. Шпига П. С. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: Конспект лекцій. К.: КиМУ, 2004.
46. Dexter L. A. Elite and Specialized Interviewing. Evanston: Northwestern Univ. Press, 1970.
47. Gorden R. L. Interviewing. Homewood: The Dorsey Press, 1975.
48. Hogwood B. Policy Analysis for the Real World. Oxford, 1984.
49. Pal L Public Policy Analysis: An Introduction. Scarborough, 1992.
50. Palton C. Basic Methods of Policy Analysis and Planning. Englewood Cliffs, 1986
51. Quade E. Analysis for Public Decisions. Elsevier, 1976.
52. Rich J. Interviewing Children. N.Y.: Jason Aronson, 1977.
53. Schuman H. Questions About Attitude Survey Questions. Sociological Methodology. San Francisco: Jossey Bass, 1974.
54. Sheplse K.A. Analyzing Politics. N.Y., 1997.
55. Weimer D. Policy Analysis: Concepts and Practice. Englewood Cliffs, 1992.

ОБОВ'ЯЗКОВА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення:

1. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці кадрів для інформаційно-аналітичної та політичної сфер. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. № 65(3). с. 291-303. DOI: 10.33407/itlt.v65i3.2004
2. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С.59-64.
3. International and National Security: Politics, Information, Ecology, Economy: collective monograph/ed. by A. Mytko. Lutsk: MPBP "Hordon", 2018. 320 p.
4. Info-analytic support for ukrainian-polish cross-border cooperation: a case study of euro-regions Codrul Cosminului. Issue 2, (Vol. 26) / 2020, P. 431-454, DOI: <https://doi.org/10.4316/CC.2020.02.007>.
5. Using public diplomacy for creating international peace and security on the example of Poland and Sweden. Torun International Studies. Vol 1, No 13, 2020, p.165-175. DOI: 10.12775/TIS.2020.012
6. Актуальні проблеми сучасної політичної аналітики: Навч.-метод. комплекс для студентів. галузі знань 0302 «Міжнародні відносини». Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2012. 36 с.
7. Політична аналітика та прогнозування: Підручник. Луцьк: Вежа-Друк, 2013. 228 с.
8. Політична аналітика: Навч. посібн. для студ.вищ.навч.закл. за спец. 8.18010015 Консолідована інформація. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т Лесі Українки, 2015. 220 с.(Рекомендовано МОНУкраїни лист №1/11-19291 від 08.12.2014 р.)
9. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах навч. посіб. / Антоніна Миколаївна Шуляк; 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с. Затверджено вченою радою СНУ ім. Лесі Українки від 28.11.2019 р.
10. Політологія: сучасні терміни і поняття. Короткий навчальний слов-ник-довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації. 3-тє видання, виправлене і доповнене укладач В. М. Піча, наук. редакція Л.Д. Климанської, Я.Б. Турчин, Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ –2000, 2020. 516 с.
11. Новітня політична лексика (неологізми, оказіоналізми та інші новотвори) / І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.; за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ–2000», 2020. 492 с.

ЕФЕКТИ НАВЧАННЯ

Ефекти	
Вміння	ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
	СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
	СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
	СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних

	<p>дослідженнях.</p> <p>СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.</p> <p>СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.</p> <p>СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.</p>
Знання	<p>РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.</p> <p>РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.</p> <p>РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.</p> <p>РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</p> <p>РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.</p> <p>РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.</p>

МЕТОДИ РОБОТИ ТА НАВАНТАЖЕННЯ

ECTS кредити (1 ECTS = 30 годин роботи студента)	5
Загальне навантаження (годин)	150
Лекції	30
Практичні заняття	24
Лабораторні роботи	26
Консультації	10
Самостійна робота	60
Елементи роботи студента	Кількість годин
читання літератури для занять	5
постійний огляд преси та інших засобів масової інформації	5
виконання доручень та виконання домашніх завдань	5

групова робота поза класом	10
міжсеместрові контрольні роботи	15
міжсеместрові письмові завдання	10
заключне письмове завдання	12
підготовка доповіді / презентації	10
Загальна кількість годин	72